

Hos børn og unge er den væsentligste bivirkning en fremskyndet lukning af vækstzoner i knoglerne og dermed risiko for nedsat sluthøjde, såfremt man ikke behandler meget forsigtigt.

Kontrol af behandling:

1. Ved Restandol behandling måles koncentrationen af testosteron og LH i en blodprøve. I særlige tilfælde kontrolleres optagelsen af Restandol før og 4 timer efter indtagelsen.
2. Ved behandling med Testoviron indsprøjtning måles koncentrationen af testosteron i en blodprøve lige før en ny indsprøjtning senest 2 uger før en ambulant kontrol.
3. Ved Atmos plastre måles koncentrationen af testosteron i en blodprøve i forbindelse med kontrolbesøg.
4. Ved testosteron stikpiller måles koncentrationen af testosteron i en blodprøve i forbindelse med kontrolbesøg.

Behandlingens varighed afhænger af årsagen og vil være individuel.

Opbevaring af medicin:

Medicin skal opbevares forsvarligt og altid uden for børns rækkevidde. Hæld aldrig medicin over på anden emballage, bortset fra doseringsæsker. Det kan skabe uheldige fejltagelser og evt. mindske holdbarheden. Restandol og Testoviron kan begge opbevares ved stuetemperatur.

Udlandsrejser:

Af praktiske årsager kan det i forbindelse med længerevarende rejser til udlandet være nødvendigt at skifte mellem præparaterne i en periode. Dette aftales altid med den læge der er ansvarlig for kontrollen af behandlingen. I sådanne situationer kan det også være praktisk at have et kortfattet engelsk sprog brev med om begrundelsen for behandlingen. Der er ikke behov for egentligt medicinpas.

Testosteron behandling

Vejledning og gode råd i forbindelse med behandling med mandligt kønshormon

Afdeling for Vækst og Reproduktion

GR 5064

Opgang 5, 6. sal

Rigshospitalet

Tlf.: 35 45 50 64

www.rigshospitalet.dk

Indledning:

Behandling med testosteron (mandligt kønshormon) gives ved forsinket pubertet hos drenge og ved nedsat produktion af testosteron hos voksne mænd.

Hvor produceres testosteron?

Testosteron dannes i testiklerne under indflydelse af et hormon (LH), der produceres i hypofysen i hjernen. Dette hormon er igen reguleret af et andet hormon (GnRH), der kommer fra et andet center i hjernen, hypothalamus.

Bortset fra en kort periode omkring 3 måneders alderen begynder produktionen af testosteron hos drenge først i forbindelse med puberteten. Testosteronproduktionen når voksenniveau i slutningen

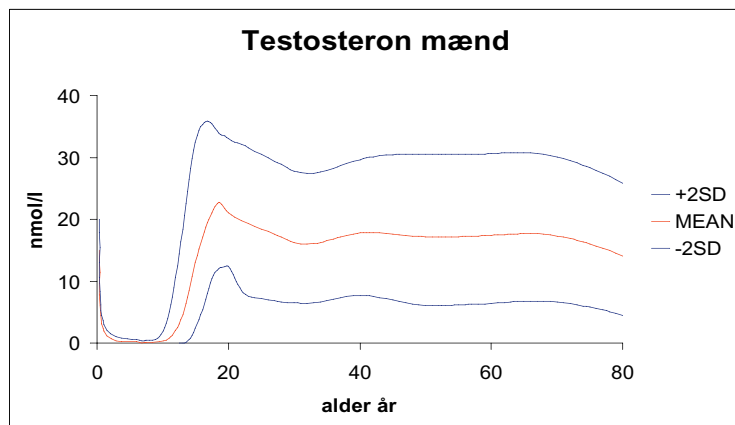
af teenagealderen. Der ses et gradvist, mindre fald hos ældre mænd.

Hvordan virker testosteron?

Testosteron giver hos drenge bl. a. udvikling af ydre køndele og behåring samt ændring i stemmen. Hos voksne mænd har testosteron primært betydning for normal sexualfunktion, muskelfylde og knoglemasse.

Årsager til testosteronmangel:

1. Forsinket pubertet.
2. Sygdomme i hypofyse eller hypothalamus.
3. Fjernelse af en eller begge testikler.
4. Strålebehandling af testikel.
5. Klinefelter Syndrom (kromosomsygdom).
6. Andre årsager til nedsat funktion af testiklerne.

Behandlingsmåder:

Testosteron kan gives på flere måder:

1. Restandol kapsler gives oftest 2 gange dagligt og helst i forbindelse med et måltid for at sikre god optagelse i tarmsystemet.
2. Testoviron gives som indsprøjtning i en muskel (lår eller sæde) oftest hver 2-3dje uge.
3. Atmos plaster sættes på huden (oftest 2 stk) og skiftes hver aften. Plastret bør ikke udsættes for direkte sollys, f.eks. ved solbadning.
4. Testosteron stikpiller indføres i endetarmen oftest 2 gange dagligt.

Hvilken behandling, der gives afhænger af årsagen til og graden af hormonmanglen. Ved manglende pubertet begyndes behandlingen med Restandol for ikke at påvirke højdevæksten, og senere skiftes der til Testoviron, der er mere effektivt.

Hos voksne mænd, der ikke har nogen egenproduktion af testosteron er det oftest nødvendigt at give Testoviron for at opnå tilstrækkelig effekt.

Virkingen af testosteron indtræder efter få dage til uger (potens og seksuallyst) eller måneder (behåring, fysisk udvikling).

Bivirkninger:

I de doser der gives vil der sædvanligvis ikke være bivirkninger. De væsentligste bivirkninger, som især ses ved overforbrug, er ophobning af salt og væske i kroppen, samt forhøjet blodprocent. Dette kan især hos ældre give risiko for belastning af hjertet. Hvis man er i behandling med blodfortyndende medicin, skal dosis i reglen justeres ved opstart af behandling med mandligt kønshormon. Ved overdosering kan der endvidere optræde psykiske bivirkninger f.eks. vredlidenhed og aggression. Der er ikke noget, der tyder på, at behandlingen medfører øget risiko for prostatakræft i vanlige dosering.

Misbrug af testosteron kan varigt ødelægge testiklens sædproduktion og egen produktion af hormon.

Plaster behandling (Atmos) kan desuden give lokale gener i form af rødme og kløe.